sudky obou nižších soudů a celé řízení předchozí jsou tudíž zmatečné podle § 477 čís. 6 c. ř. s. Bylo je podle §§ 477 prvý odstavec, 478 prvý odstavec, 513 c. ř. s. zrušiti a žalobu odmítnouti.

Čís. 7600.

Má-li hromadná věc jako taková býti předmětem zástavního práva v tom smyslu, že jednotlivé kusy zcizením vystupují ze zástavy a jiné nově nabyté vstupují na jejich místo, musí to býti zvláště umluveno, ale ani pak nemůže tu disponovati sám zástavce.

Odpůrčí nárok v úpadku.

Vědomost zástupce nahrazuje vědomost zastoupeného, v jehož jméně vystupoval při odporovatelném právním jednání.

Obdržel-li úpadkový věřitel zajištění neb uspokojení pohledávky za dlužníkovy insolvence, jest již v tom zkrácení ostatního věřitelstva a plyne z toho odporovatelnost jednání. Je-li však druhou stranou, účastnou na právním jednání, osoba jiná, musí žalobce prokázati kromě ostatních předpokladů, že tímto právním jednáním byli věřitelé zkráceni. Úmyslu úpadce, poškoditi věřitele, se k odporovatelnosti podle § 31 čís. 2 konk. ř. nevyhledává. Jde o případ § 31 čís. 2 konk. ř., nebyl-li oddělný věřitel zaplacen z výtěžku hromadné zástavy, nýbrž uspokojen kupním převodem zastavených věcí. Spadá sem též případ, bylo-li dlužníkem ve stavu insolvence poskytnuto oddělnému věřiteli uspokojení postupem účtových pohledávek. Otázka, zda druhé straně musela býti dlužníkova insolvence známa, jest otázkou právní. Zavinění stíhá tu nejen toho, kdo byl lehkomyslným, nýbrž i toho, kdo byl prostě nedbalým, lhostejným, nepozorným.

Nebyl-li oddělný věřitel zaplacen z výtěžku hromadné zástavy, nýbrž uspokojen kupním převodem zastavených věcí, jest opodstatněn i odpůrčí důvod § 30 čís. 1 konk. ř., stal-li se převod již za insolvence dlužníkovy.

(Rozh. ze dne 9. prosince 1927, Rv I 731/27.)

Správce úpadkové podstaty domáhal se odpůrčí žalobou na žalované záložně, by proti úpadkovému věřitelstvu byla prohlášena bezúčinnou kupní smlouva ze dne 19. a 20. března 1925, jíž převzala žalovaná od úpadce zboží, v žalobě jednotlivě vypočtené, celkem za 128.054 Kč 50 h, jakož i postoupení účtů, v žalobě jednotlivě uvedených, v celkové výši 40.714 Kč 10 h a by žalovaná byla uznána povinnou zaplatiti úpadkové podstatě 128.054 Kč a 40.714 Kč 10 h. O b a n i ž š í s o u d y žalobu zamítly.

N e j v y š š í s o u d vyhověl dovolání žalobce potud, že uznal právem, že proti věřitelstvu v úpadku firmy N. prohlašují se bezúčinnými právní jednání mezi úpadcem Janem N-em, majitelem firmy N., a žalovanou a to kupní smlouva ze dne 19. a 20. března 1925, kterou žalovaná

převzala věci, jednotlivě v rozsudku uvedené celkem za 128.054 Kč 50 h a postoupení účtů úpadce proti jednotlivým firmám, v rozsudku uvedeným, celkem za 40.714 Kč 10 h, že žalovaná jest povinna to uznati a nahraditi úpadkové podstatě 128.054 Kč 50 h; pokud však rozsudky nižších soudů byla zamítnuta žaloba, by žalovaná byla uznána povinnou zaplatiti úpadkové podstatě 40.714 Kč 10 h; dovolací soud rozsudky obou nižších soudů zrušil a vrátil věc soudu prvé stolice, by v rozsahu zrušení dále jednal a znovu rozhodl.

Důvody:

Dovolání uplatňuje jako dovolací důvody čís. 2—4 § 503 c. ř. s. Při jeho přezkoumání dlužno se zabývati především otázkou, zda sporná věc byla správně posouzena po právní stránce. Žalobce odporuje kupní smlouvě ze dne 19. a 20. března 1925, jíž převzala žalovaná od úpadce z jeho podniku různého zboží jednotlivě vypočteného celkem za 128.054 Kč 50 h, dále postoupení účtů jednotlivě uvedených v celkové výši 40.714 Kč 10 h, z odpůrčích důvodů § 28 č. 2 a 4, § 30 č. 1 a § 31 čís. 2 konk. ř. Je-li odpůrčí nárok opodstatněn jen z některého z těchto důvodů, bylo by zbytečno zkoumati, zda jsou tu též předpoklady ostatních odpůrčích důvodů. Dovolací soud obmezil se na to, že přezkoumal žalobní nárok především s hlediska odpůrčího důvodu podle § 31 čís. 2 konk. ř., po případě též podle § 30 čís. 1 konk. ř. Podle § 31 čís. 2 konk. ř. lze odporovati právním jednáním, jimiž se dostalo úpadkovému věřiteli zajištění neb uspokojení, a veškerým právním jednáním, věřitele zkracujícím, jež uzavřel úpadce s jinými osobami, když druhé straně bylo nebo musilo býti známo, že úpadce je nezpůsobilý k placení nebo že byl podán návrh na vyhlášení úpadku. Odporovati lze takovému právnímu jednání, stalo-li se potom, co úpadce se stal nezpůsobilým platiti neb byl podán návrh na vyhlášení úpadku a nestalo-li se dříve než 6 měsíců před vyhlášením úpadku. Otázku, zda jsou tyto zákonné předpoklady splněny v souzeném sporu, dlužno zkoumati zvláště při kupních převodech ze dne 19. a 20. března 1925 a zvlášť při postupech účtů. Kupní smlouvy ze dne 19. a 20. března 1925 byly uzavřeny mezi úpadcem a žalovanou záložnou, jež byla jeho věřitelkou. Úpadek byl podle zjištění vyhlášen dne 1. června 1925. Odporovatelné právní jednání spadá tudíž do doby šesti měsíců před vyhlášením úpadku (odst. (4) § 31 konk. ř.). Dále bylo rozsudkem prvého soudu zjištěno a toto zjištění nedoznalo změny v rozsudku odvolacího soudu, že správce záložny Š. a pokladník její B. dne 19. a 20. března 1925, když jednali s úpadcem o prodeji zboží a zařízení, dobře věděli, že Jan N., majitel firmy N. (úpadkyně), již nemůže platiti a že je insolventním. Právní jednání, jemuž odporuje správce úpadkové podstaty, stalo se tedy již v době, kdy Jan N. byl nezpůsobilým k placení, a zástupcům záložny byl tento jeho stav dobře znám. Uvádí-li se v rozsudku odvolacího soudu, že tu není podmínek odporovatelnosti podle čís. 2 § 31 konk. ř., poněvadž prý soud nabyl přesvědčení, že zástupci žalované záložny ne-

věděli v rozhodné době od 1. ledna do 12. března 1925 o úpadcově insolvenci, může se to očividně týkati jen postupu účtů, jež se v té době provedly, nikoli smlouvy ze dne 19. a 20. března 1925. Vždyť odvolací soud na jiném místě svých důvodů uvádí výslovně, že nemá důvodu, by se odchýlil od správného závěru (vlastně zjištění), že úředníci žalované záložny dne 19. a 20. března 1925 věděli, že úpadce jest insolventním. Vědomost zástupce nahrazuje vědomost zastoupeného, v jehož jméně vystupoval při odporovatelném právním jednání s úpadcem. Právní jednání, má-li býti odporovatelným, musí býti takovým, že se jím dostalo úpadkovému věřiteli od úpadce zajištění neb uspokojení, krytí jeho pohledávky z úpadcova jmění v jakékoli formě. Žalovaná doznala, že kupní převod zboží a zařízení měl sloužiti jako další úhrada na účet vyrovnacích kvot a na běžný úvěr a že docílených cen použila ku krytí své pohledávky. Odporovatelným jest takové právní jednání proto, že věřitel, věda, že u dlužníka nastaly již podmínky úpadku, přece si z jeho majetku dává pro svou pohledávku poskytnouti zajištění neb uspokojení, ačkoliv by majetku takového dlužníka, kdyby již v té době byl vyhlášen úpadek, bylo použito k poměrnému uspokojení všech věřitelů, že proto na úkor ostatních věřitelů porušuje zásadu stejnoměrného uspokojení všech, jednaje s dlužníkem, jenž, kdyby byl již úpadek vyhlášen, nebyl by k takovému právnímu jednání způsobilým. Obdržel-li tedy úpadkový věřitel zajištění neb uspokojení své pohledávky za dlužníkovy insolvence, jest v tom již zkrácení ostatního věřitelstva, z čehož plyne odporovatelnost jednání. Je-li však druhou stranou, súčastněnou na právním jednání, osoba jiná, musí žalobce prokázati kromě ostatních předpokladů, že tímto právním jednáním byli věřitelé zkráceni. Odvolací soud neshledává podmínky odporovatelnosti podle § 31 čís. 2 konk. ř., ježto prý úpadce neměl v úmyslu poškoditi věřitele. To však není předpokladem tohoto odpůrčího důvodu. Podmínkou jest buď 1. že bylo poskytnuto krytí úpadkové pohledávce za stavu dlužníkovy insolvence, kteréž jest již o sobě pro ostatní věřitele poškozujícím, protože okolnost, že dlužník ihned neohlásil úpadek, nemůže jim býti na újmu; nebo 2. že právní jednání, uzavřené s jinými osobami, poškozuje ostatní věřitele, ať přímo, ať nepřímo svým konečným výsledkem. Nesejde proto na úpadcově úmyslu. Odvolací soud se však obšírně pustil do rozboru otázky, zda lze považovati zástavu, zřízenou pro žalovanou oběma notářskými spisy, za hromadnou a, přisvědčiv k ní, použil toho na vyvrácení ostatních odpůrčích důvodů, nikoli však též při odpůrčím důvodu podle čís. 2 § 31 konk. ř. Za to však využil toho soud prvé stolice, jenž praví výslovně, že oběma notářskými spisy, jimž není odporováno, byla pro žalovanou založena oddělná práva, jež, kdyby nebyla bývala provedena tím způsobem, jak se stalo (datione in solutum), byla by provedena podle § 48 konk. ř., což prý právě vylučuje výhodu žalované a škodu úpadkových věřitelů. Oba nižší soudy jsou toho názoru, že smluvní zástavní právo podle notářského spisu ze dne 7. listopadu 1923 a 23. února 1924 bylo hromadnou zástavou, jež se vztahovala i na další vyrobenou obuv neb opatřený materiál, kteréž automaticky vstupovaly na

místo původních předmětů po jejich prodeji nebo spotřebení, takže žalovaná též dne 19. a 20. března 1925 koupila zboží, jež pro ni bylo zastaveno. Odůvodňují to tím, že se i v notářských spisech mluví o hromadné zástavě, že toho vyžadovala sama povaha věci a že bylo zjištěno zástupci záložny jako svědky, že Jan N. prodával za souhlasu žalované zastavené zboží, objednával nový materiál na úvěr záložny, vyráběl dále obuv a účty na nově vyrobené zboží postupoval žalované. Než dovolací stolice nemůže se k těmto názorům přikloniti a důsledkem toho nesdílí stanovisko, že kupními převody ze dne 19. a 20. března 1925 nemohlo nastati zkrácení úpadcových věřitelů. V notářském spise ze dne 7. listopadu 1923 dává Jan N. žalované za její pohledávky úhrnem 170.000 Kč do zástavy zboží, uvedené v odstavci 1—6 přesně podle jednotlivých druhů co do počtu a váhy s udáním místností, kde se nacházejí, a podotýká výslovně, že bylo do rukou plnomocníka záložny na místě samém jako zástava kus po kuse odpočítáno, jemu kus po kuse odevzdáno a jím pro záložnu přijato, že ve jmenovaných místnostech je příslušným způsobem označeno, že nacházející se v nich zboží vyrobené, dohotovené i nedohotovené i surový materiál k výrobě určený slouží za hromadnou zástavu pro onu pohledávku 170.000 Kč, takže každý může zvěděti, že tyto předměty jsou zastaveny. Byla tedy pro určitou pohledávku zřízena zástava na větším množství zboží, avšak jednotlivě poznačeného a do zástavy jednotlivě odevzdaného a převzatého. O úmluvě, že se zástavě na tomto zboží má rozuměti tak, že se vztahuje hromadně na všechno zboží v podniku, takže na místo odprodaného nebo zpracovaného nastupuje samo sebou zboží nově došlé nebo vyrobené, není ve spise ani zmínky a proto výrazu »hromadná zástava« mohlo býti použito pouze k označení množství zastaveného zboží. Zcela podobně byla zřízena zástava podle notářského spisu ze dne 23. února 1924 jako záruka vyrovnacích kvot včetně daní 136.732 Kč 80 h na předmětech jednotlivě vypočtených v odstavci I.—IV., při čemž dlužno ještě zvláště podotknouti, že zástavou bylo též množství individuálního zařízení továrního. Pojem hromadné věci vymezuje § 302 obč. zák. Jest to souhrn více jednotlivých věcí, jenž se považuje za jednu věc a bývá označován společným jménem, jsa pokládán za celek. Z obsahu notářských spisů vyplývá, že předměty tam uvedené nebyly dány v zástavu jako hromadný celek, nemluvě ani o nezastupitelných věcech továrního zařízení. Není rozhodným, jaké podmínky si stanovilo ředitelství záložny za převzatou záruku vyrovnacích kvot v protokole ze dne 14. února 1924, nýbrž to, jakým způsobem byla zástava zřízena. Hromadná věc je předmětem právního obchodu a může tudíž také sloužiti za zástavu (§ 448 obč. zák.). Má-li hromadná věc jako taková býti předmětem zástavního práva v tom smyslu, že jednotlivé kusy zcizením vystupují ze zástavy a jiné nově nabyté vstupují na jejich místo, musilo by to býti zvláště umluveno, ale ani pak nemůže tu disponovati sám zástavce, protože zástava má býti odňata jeho zásahům (§ 451, 452, 1368 a 1369 obč. zák.). Podle zjištění však Jan N. zboží sám prodával, nový materiál objednával, obuv dále vyráběl. Měl-li účty za zboží záložně po-

stupovati, pak se tímto způsobem postupně zástava realisovala a, pokud pohledávka záložny nebyla postoupenými účty uspokojena, pozbyla potud zástavy, pokud zcizením nebo spotřebením vystoupily předměty ze zástavního závazku.. Žalovaná ve sporu sama ani nepřišla na názor, že by věci, jež dne 19. a 20. března 1925 koupila, měla ještě v zástavě dle obou notářských spisů, a dokonce v dopise ze dne 20. ledna 1926 sděluje správci úpadkové podstaty, že řada prodaných věcí, kteréž vypočítává, nebyly obsaženy v notářském spise a že proto útržek za ně mu poukazuje. Kdyby bylo pravdou, že pro pohledávky záložny byla zřízena hromadná zástava, která posud platné trvá, nebyla by žalovaná dne 19. a 20. března 1925 týtéž předměty kupovala a býval by částečně zbytečným také již notářský spis ze dne 23. února 1924. Již počínání žalované svědčí proto o tom, že původně sama věc tak nepojímala. Mimo to tvrdila sama, že Jan N., než v roce 1924 přišel do vyrovnání, měl u žalované dluh úplně vyrovnaný a ještě mu zbývalo k dobru asi 15.000 Kč, kterouž částku také uvedl mezi aktivy ve vyrovnání. Zaplacením dluhu zaniká však zástavní právo na movitostech (§ 469 obč. zák.) a proto nelze na zástavní právo z notářského spisu ze dne 7. listopadu 1923 vůbec poukazovati, když jím byla zajištěna určitá, avšak později zaplacená pohledávka. Konečně, kdyby se i mohlo na zástavu v tomto případě pohlížeti jako na hromadnou zástavu, jak ji vykládají nižší soudy, nebyla záložna jako oddělná věřitelka zaplacena výtěžkem této zástavy, nýbrž byla uspokojena kupním převodem zastavených věcí (datio in solutum). V tom však je velký rozdíl a má to důležitost pro úpadkové věřitele, jednak s hlediska odpůrčího důvodu § 31 čís. 2 konk. ř., pokud se týče otázky, zda se mohou cítiti poškozenými způsobem úhrady oddělného věřitele, jednak též s hlediska § 30 čís. 1 konk. ř., zda žalovaná měla nárok na uspokojení toho druhu, jehož se jí dostalo. Podle § 48 konk. ř. vylučují věřitelé, kteří mají právo na oddělné uspokojení z určitých úpadcových věcí, úpadkové věřitele až do výše svých pohledávek ze zaplacení z těchto věcí (zvláštních podstat). Kdyby žalovaná byla výtěžkem zástavy zaplacena, nemohl by správce úpadkové podstaty tomu odporovati podle čís. 2 § 31 konk. ř., protože by nemohl tvrditi, že úpadkoví věřitelé byli zkráceni, ježto tím způsobem nic neušlo odporovatelným způsobem ze všeobecné podstaty. Ale jen tento způsob úhrady oddělného věřitele je podle zákona přípustným a proto neodporovatelným. Žalovaná, ač měla vykonatelný notářský spis (§ 3 zákona ze dne 25. července 1871, čís. 75 ř. zák.), nerealisovala zástavu předepsaným způsobem, nýbrž ji kupem na sebe převedla na částečné uspokojení své pohledávky, ujednavši si sama s dlužníkem přejímací ceny. Nelze namítati, že ustanovení § 48 konk. řádu nemožno vztahovati na prodej, jemuž se odporuje, poněvadž byl proveden ještě před vyhlášením úpadku, podle dohody stran. Prodej byl proveden již za insolvence. Je-li dlužník insolventní, jsou tu již hmotné předpoklady vyhlášení úpadku. Odpůrčí nárok je tedy opodstatněn též s hlediska § 30 čís. 1 konk. ř., poněvadž z důvodů právě vyložených neměla žalovaná nárok na uspokojení toho způsobu, jehož

se jí dostalo, totiž na uspokojení pohledávky kupem zboží a zařízení úpadcova. Ze všech těchto úvah plyne, že kupní smlouva ze dne 19. a 20. března 1925 je se stanoviska předpisu § 30 čís. 1 a § 31 čís. 2 konk. ř. odporovatelná, tudíž proti úpadkovému věřitelstvu bezúčinná.

Ale odporovatelným podle § 31 čís. 2 konk. ř. jest i postoupení účtů. Bylo podrobně zjištěno, které účty, v jakých jednotlivých částkách a ve které době byly úpadcem postoupeny. Pokud se týče doby, bylo zjištěno dopisy mezi úpadcem a žalovanou o postupu jednotlivých pohledávek, že se tak stalo dne 9., 16., 24. a 29. ledna 1925, dne 7., 14. a 21. února 1925 a dne 4. a 12. března 1925 v úhrnné výši 40.714 Kč 10 h. Oba nižší soudy praví o těchto postupech, že nejsou odporovatelné ani podle § 31 čís. 2 konk. ř., poněvadž v době, kdy se postupy staly, nevěděli zástupci žalované o insolvenci Jana N-a, který také sám při postupování oněch pohledávek neměl úmysl poškoditi a zkrátiti věřitele. Avšak bylo již výše řečeno, že při odpůrčím důvodu podle § 31 čís. 2 konk. ř. nesejde na úpadcově úmyslu, nýbrž jedině na tom, zda byli jeho právním jednáním věřitelé, buď přímo, buď konečným výsledkem, zkráceni. Nižší soudy se tu ani nepokoušejí tvrditi, že věřitelé nebyli proto zkráceni, že šlo o uspokojení oddělného věřitele ze zástavy, neboť netroufali si tvrditi, že také účty za prodané zástavní předměty (kdyby se jednalo o hromadnou zástavu) vstupují jako zástava na jejich místo. Bylo-li tedy úpadcem ve stavu insolvence poskytnuto žalované uspokojení postupem účtových pohledávek, nebude pochyby, že se tak stalo na újmu podstaty, určené ke stejnoměrnému rozdělení mezi věřitele, tudíž k jich zkrácení. Bylo zjištěno, že zástupci záložny v době postupů nevěděli o dlužníkově insolvenci. Pak ale bylo třeba vypořádati se i s otázkou, zda zástupci záložny o insolvenci dlužníkově ani věděti nemusili. Neboť podle § 31 čís. 2 konk. ř. nelze odporovati právním jednáním, když druhé straně ani nebylo ani nemusilo býti známo, že je úpadce nezpůsobilý k placení. Otázka, zda muselo jim to býti známo, jest otázkou právní, týkající se zavinění nedbáním patřičné pozornosti. Toto zavinění stihá nejen toho, kdo byl lehkomyslný (hrubé zavinění), nýbrž i toho, kdo byl prostě nedbalý, lhostejný, nepozorný a usuzovati lze na zavinění ze zjištěných zevních okolností (indicí). Byly zjištěny tyto okolnosti: Jan N. již po vyrovnání začátkem roku 1924 neměl žádného jmění, poněvadž na zaplacení kvot bylo potřebí asi 163.000 Kč a měl aktiv jen asi 124.000 Kč. Obchod byl provozován jen na základě úvěru záložny, všechno zboží a zařízení závodu bylo již notářským spisem ze dne 23. února 1924 zastaveno pro záložnu, kteráž vyplácela úvěr liknavě, někdy jej i odepřela. Proto N. v roce 1924 jen živořil, v únoru 1925 byl některými věřiteli upomínán a žádal záložnu o úvěr, by mohl zaplatiti, úvěr však neobdržel a proto oznámil 1. března 1925 věřitelům, že nemůže platiti, by posečkali. Firma S. však žalovala a též firma D. naléhala na zaplacení a od berního úřadu dostal N. platební rozkaz. Již před 1. březnem 1925 vylíčil záložně svůj stav, uvedl dluhy a žádal písemně o úvěr, načež asi druhý den přišel správce záložny Š. a revisor K. a revidoval jeho závod. Záložně oznámil též, že

žádal věřitele o poshovění, nedostav úvěr. Dne 18. března 1925 vylíčil znova v záložně celý svůj stav, že již nemůže platiti, a podle soupisu byl tehdy asi 100.000 Kč předlužen, načež došlo dne 19. a 20. března 1925 k onomu prodeji všeho zboží v továrně, jemuž se N. bránil, nechtěje nic prodati, ale zástupci záložny na něho naléhali a neupustili od naléhání, až jim konečně zařízení a zásoby prodal. Na jeho poznámku, že mají naspěch a co tomu řeknou druzí věřitelé, že se obává, není-li to trestným, odpověděl správce Š. nebo pokladník B., »kde nic není, ani smrt nebere«. Již z dopisů ze dne 6., 20. a 23. února a 9. března 1925 bylo zjištěno, že žalovaná naléhala na N-a, aby splnil objednávku firmy S., na kterou mu dala 50.000 Kč, a aby uhradil účty vrácené firmou G., takže věděla, že se Janu N-ovi nevede dobře. Z toho všeho plyne, že Jan N. byl v insolvenci aspoň již v době, kdy došlo k prvnímu postoupení účtů. Vždyť již od vyrovnání jen živořil, neměl téměř žádného jmění, obchodoval jen na úvěr, kterýž jen liknavě byl poskytován, někdy i odepřen a záložna sama opětně v té době naléhala na dlužníka, by vrácené účty uhradil. Žalovaná sama v odpovědi na dovolání připouští, že úpadce již od prvopočátku, kdy ho zbavila veškerých dluhů a kdy se stala jeho jediným věřitelem, byl již insolventní, jakož i po celou další dobu až do 19. března 1925, právě tak, jako dne 19. března 1925. Z toho však plyne logicky, že také aspoň musila věděti, že Jan N. je nezpůsobilý k placení, když jí postupoval účty. Vychází to i z té okolnosti, kterou žalovaná sama v dovolacím sdělení přiznává, že situace v době, kdy došlo k notářským spisům ze dne 7. listopadu 1923 a ze dne 23. února 1924, pak k ujednání ze dne 14. února 1924 byla taková, že se úpadce zavázal postupovati záložně veškeré účty za zboží a jejím prostřednictvím platiti své dluhy a že jí byl vyhrazen dozor na vedení celého závodu. Byl-li však finanční stav Jana N-a tak neblahým již od vyrovnání začátkem roku 1924, jak žalovaná připouští, a vykonávala-li neb mohla-li vykonávati tak rozsáhlý dozor na vedení závodu, pak jí také tento neblahý finanční stav musil býti znám a to již v době, kdy jí dlužník poskytoval první účty na úhradu. I toho, kdo o insolvenci dlužníkově musil věděti, postihují následky odporovatelnosti, jako by o insolvenci věděl, poněvadž zákon pojem »musiti věděti« klade na roveň pojmu přímé vědomosti. Pokud se však týče doby od 1. března 1925, je přímo v rozporu se spisy, uvádějí-li nižší soudy, že žalovaná nevěděla o insolvenci, když bylo zjištěno, že dlužník již před 1. březnem 1925 vylíčil žalované svůj stav a uvedl své dluhy. Podle § 39 konk. ř. musí býti do úpadkové podstaty vráceno, co odporovatelným jednáním ušlo ze jmění úpadcova nebo bylo z něho zcizeno, a, není-li možno,buď dána náhrada. To je obsah odpůrčího nároku a předmět plnění odporovatelova odpůrce. Pokud se týče plnění pro bezúčinnost kupní smlouvy ze dne 19. a 20. března 1925, žádal žalující úpadkový správce, by žalovaná zaplatila do všeobecné podstaty 128.054 Kč 50 h, t. j. částku, za niž záložna převzala od úpadce zboží a zařízení. Žalovaná sama udala, že cena byla normální, běžná a pro úpadce výhodná. Podle zjištění byly to ceny prodejní, za něž úpadce zboží pro-

dával. Tuto cenu žádá žalobce pro všeobecnou podstatu jako náhradní plnění a se strany žalované nebylo proti jeho výši a příslušenství námitek. Následkem prohlášení bezúčinnosti postupu účtů domáhá se žalobce zaplacení plné částky 40.714 Kč 10 h, na kterou zní postoupené účty. Žalovaná však tvrdila, že na tyto účty obdržela jen platy celkem 31.533 Kč 60 h. O tom nebylo jednáno a nelze toliko v této části spolehlivě o věci rozhodnouti. Bylo proto důvodnému dovolání vyhověti tak, že v tomto poslednějším bodu byly rozsudky nižších soudů zrušeny a věc vrácena soudu prvé stolice k dalšímu probrání a k novému rozhodnutí, v ostatních částech však byly změněny a bylo rozhodnuto hned ve věci samé ve smyslu žalobní prosby.

Čís. 7601.

Mezinárodní právo soukromé.

Nárok na uznání nemanželského otcovství a na placení výživného, vznesený proti tuzemci dítětem, zrozeným v Německu, z matky, která jest německou státní příslušnicí a bydlí trvale v Německu, kde také souložila se žalovaným, dlužno posuzovati podle práva, platného v Německu.

Až do uzákonění jiné vlastní kolisní normy dlužno ve styku s Německem právem odvety užívati kolisní normy čl. 21 uvoz. zák. k něm. obč. zák. Poměr německého nemanželského dítěte a jeho matky k otci dlužno posuzovati podle práva německého, nemohou však otci býti uloženy větší povinnosti, než je připouštějí československé zákony.

Námitkou plurium concubentium dal žalovaný zřejmě na jevo, že si přeje míti rozepři rozsouzenou podle práva německého. Výslovného návrhu na použití německého práva nebylo třeba.

(Rozh. ze dne 9. prosince 1927, Rv I 1850/27.)

Žalobě nezletilé příslušnice říšskoněmecké proti tuzemci o uznání nemanželského otcovství a o placení výživného oba nižší soudy vyhověly.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvému soudu k dalšímu jednání a k novému rozhodnutí.

Důvody:

Předmětem sporu jest nárok na uznání otcovství a placení výživného, vznesený proti zdejšímu státnímu občanu dítětem zrozeným v Německu z matky, která, jsouc německou státní příslušnicí, trvale bydlí v Německu, kde také se žalovaným souložila. Žalovaný namítá, že nemanželská matka souložila v kritické době také s jiným mužem. Poněvadž tato námitka (exceptio plurium concubentium) jest přípustnou podle práva německého, ale vyloučena podle práva československého, dlužno rozhod-